

ศิลปิน-แกนนำการเมืองต่างเข้าร่วมเวที อีดี อีดี ฟัง เพื่อถอดบทเรียน หวังสร้างปรองดอง ลดขัดแย้งภาค พลเมือง สร้างสรรค์สันติประชาธิปไตยไทย

31 ตุลาคม 2555 – กรุงเทพฯ – สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีการจัดเวทีสันติประชาธิปไตยระดับชาติครั้งที่ 2 (เวทีอีดี อีดี ฟัง) ณ โรงแรมสุโกศล ระหว่างวันที่ 27-28 ตุลาคม 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดพื้นที่สำหรับผู้ที่เห็นต่าง และแบ่งปันถึงสถานการณ์ความตึงเครียดทางการเมืองในปัจจุบันในมิติต่างๆ อันเป็นผลมาจากความขัดแย้งที่ยืดเยื้อในสังคมการเมืองไทยและร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยใช้วิธีการสานเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความขัดแย้งและสร้างความปรองดองในสังคมการเมืองไทย โดยการเปิดพื้นที่เพื่อพูดคุยระหว่างบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ เช่น องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ภาคประชาสังคม รวมถึงสื่อมวลชน ที่มีมุมมองแตกต่างกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง รวมไปถึงระบุปัญหาและแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมและเป็นไปได้จริง โดยในงานได้ถลงถึงความเป็นมาของโครงการฯ รายงานผลและวิพากษ์ถึงการจัดเวทีสันติประชาธิปไตยในระดับภูมิภาคจาก 7 จังหวัดหลัก คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น อุบลราชธานี นครศรีธรรมราช และนราธิวาส มีผู้นำทางสังคมประมาณ 24 เครือข่ายจังหวัดจากทั่วประเทศมาร่วมประชุมในครั้งนี้ด้วยเพื่อถอดบทเรียนและร่วมกันขับเคลื่อนประเด็นต่างๆ ต่อไปในอนาคตโดยจะเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะต่อไป

เวทีสันติฯ ได้เลือก 4 ประเด็นสำคัญที่จะนำไปขับเคลื่อนร่วมกันโดยใช้วิธีการสานเสวนา คือ 1.รัฐธรรมนูญ 2.การกระจายอำนาจ 3.การศึกษาของพลเมือง 4.ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และประเด็นสำคัญอื่นๆ ในระดับภูมิภาค ซึ่งรวมทั้งการวิพากษ์ถึงกระบวนการอีดี อีดี ฟัง โดยมีข้อเสนอให้ปรับกลยุทธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้นและเชื่อมโยงถึงพื้นที่ และเสนอแนะสู่หน่วยงานของรัฐอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอจากผู้เข้าร่วมโครงการฯ คือ ให้สื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้มีกระบวนการเรียนรู้ และเพิ่มช่องทางเลือกให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม เช่น พัฒนาการชุมชน และสื่ออินเทอร์เน็ต โดยในงานมีการอภิปรายถึงแนวทางการปรองดองสู่สันติประชาธิปไตย จาก นายโคทม อาริยา อาจารย์จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล นายวุฒิสาร ตันไชย รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า และนายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายวุฒิสาร กล่าวว่า สิ่งสำคัญคือการสร้างสังคมสันติประชาธิปไตยที่อยู่กันอย่างเคารพกัน เพราะสังคมเสรีและการแบ่งแยกที่เป็นอยู่ไม่ใช่สถานะที่ทุกคนอยากให้ เป็น แต่เป็นสถานะที่ถูกลากจูงเข้าไป ซึ่งเป็นความอ่อนด้อยในสังคมไทย โดยสังคมที่มีความเห็นขัดแย้งในประชาธิปไตยและแน่นแฟ้นในการเป็นปฏิปักษ์กับอีกฝั่งเช่นนี้ คนที่อยู่กลางๆ ควรออกมามีเสียงบ้าง โดยไม่ปล่อยให้สังคมเป็นของคนที่ยึดแย้ง และไม่ปล่อยให้คนกลุ่มใหญ่ของประเทศมีเสียงอยู่เพียงฝ่ายเดียวเพราะขณะนี้สังคมไทยต่างด่าทอกันไปโดยไม่รู้ข้อมูล ถือเป็นการใช้ความรู้น้อยกว่าความรู้ลึก

จากบทเรียนจากต่างประเทศสามารถพาสังคมที่ขัดแย้งกลับมาสู่สันติได้ โดยกระบวนการสำคัญ คือ การสานเสวนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นร่วมกัน แต่ต้องมีการพูดคุยกันในระยะยาวจากเรื่องที่เราเห็นร่วมกันมากที่สุดก่อน ทั้งนี้ การค้นหาความจริงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้ได้คำอธิบายอย่างเป็นกลาง การเยียวยาคนบางกลุ่ม การปฏิรูปโครงสร้างระยะยาวเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานของสังคม ส่วนที่สำคัญที่สุด คือ เจตจำนงที่ชัดเจนของผู้นำการเมืองในการปรองดองสังคมโดยรวมต้องยอมรับผิด ให้ภัย และพูดถึงอนาคตร่วมกัน ทั้งนี้ นายวุฒิสารได้กล่าวเสริมอีกว่า การพยายามสร้างบรรยากาศให้เกิดความปรองดองเป็นสิ่งสำคัญ โดยต้องมีการพูดคุยกัน 3 ระดับ คือ 1. ผู้นำทางการเมือง ต้องยอมรับซึ่งกันและกัน หาข้อยุติในบางเรื่อง 2. สื่อ มีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่ดี และเร่งปฏิบัติการความขัดแย้ง สื่อต้องไม่ตั้งขึ้นเพื่อใช้ความอ่อนด้อยของสังคมที่เชื่อโดยไม่ค้นหาความจริงมาเป็นตัวเร่งปฏิบัติการ อันจะทำให้สังคมแย่ไปกว่านี้ 3. ภาคประชาชน ควรเริ่มต้นพูดคุยกันที่เรื่องอนาคตของประเทศ มากกว่าเรื่องอดีตและความขัดแย้งที่เคยมีมา หรือพูดคุยเพื่อหาคนผิด ซึ่งจะยิ่งทำให้สังคมตกอยู่ในวังวนของความขัดแย้งต่อไป

ด้านนายกิตติพงษ์ กล่าวว่า กระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันเกิดความไม่เชื่อถือศรัทธาจากผู้คนในสังคม เป็นเรื่องที่ต้องนำมาทบทวนด้วยความเป็นกลาง แล้วจะต้องสร้างกระบวนการยุติธรรมให้ดี การหาสาเหตุข้อเท็จจริง กระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมจะนำไปสู่การหาทางออกที่เหมาะสมได้ โดยนายกิตติพงษ์ย้ำว่า ปัญหาของสังคมไทยอยู่ที่ความไม่เชื่อถือศรัทธาในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งเรื่องสื่อเลือกข้างและคนเลือกสื่อ คนที่ใช้ประโยชน์จากสื่อเป็นต้นเหตุของปัญหามากที่สุด ในยุคที่คนเลือกเสพสื่อได้ จะทำให้เกิดการแบ่งแยกชั่วอำนาจ ซึ่งเป็นปัญหาที่ใหญ่มากที่ต้องข้ามผ่านไปได้

ภาพรวมของงานนี้ได้รับผลตอบรับดีเกินความคาดหวังจากการปรากฏตัวของแกนนำที่มีความเห็นที่แตกต่าง ทั้งสื่อเหลือง สื่อแดง และสื่อหลากสี ซึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียงจากหลากหลายสาขาอาชีพ อาทิ นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ นายวัฒน์ วรรณยางกูร นักเขียนรางวัลศรีบูรพา นายแพทย์ ตูลย์ สิทธิสมวงศ์ แกนนำกลุ่มสื่อหลากสี นายสมบัติ บุญงามอนงค์ จากกลุ่มวันอาทิตย์สีแดง สมณะจันทเสฏฐ์ (ท่านจันทร์) แห่งสำนักสันติอโศก นายจอม

เพชรประดับ นักข่าวและผู้ดำเนินรายการชื่อดัง นายประวิตร โรจนพฤกษ์ ผู้สื่อข่าวอาวุโสของหนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น ฯลฯ รวมไปถึงนักวิชาการ นักการเมือง ภาคประชาสังคม องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรที่ทำงานด้านความปรองดอง องค์กรภาคประชาชน ศิลปิน เยาวชน และสื่อสารมวลชน ต่างมีส่วนร่วมเข้าถกแถลง ร่วมกันวิเคราะห์ความขัดแย้ง และเสนอประเด็นที่จะขับเคลื่อน หรือปฏิรูปสังคมร่วมกันโดยใช้วิธีสานเสวนาตามจุดมุ่งหมายของโครงการเวทีฮีด ฮีด ฟัง ที่ต้องการให้สังคมไทยเกิดการพูดอย่างมีสติ และฟังอย่างอดทน ถือเป็นแสงสว่างเล็กๆ ที่ถูกจุดขึ้นเพื่อนำพาไปสู่จุดหมายแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

อีกหนึ่ง “โครงการเวทีสันติประชาธิปไตย” (ฮีด ฮีด ฟัง) นำโดย รศ.ดร.โคทม อารียา จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และทีมงาน ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) ผ่านโครงการสะพานเสริมสร้างประชาธิปไตย (SAPAN)

โครงการเวทีสันติประชาธิปไตย (ส.ปชต.) เป็นกิจกรรมต่อเนื่องระยะยาวตลอดปี ทั้งในกรุงเทพฯ และ ต่างจังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น อุบลราชธานี นครศรีธรรมราช และนราธิวาส ซึ่งได้เชิญประชาชนในจังหวัดใกล้เคียงในแต่ละพื้นที่เข้าร่วมสานเสวนาในแต่ละเวทีเพื่อสานสัมพันธ์และหาทางออกร่วมกันอย่างเหมาะสมของแต่ละพื้นที่รวมถึงภาพรวมของประเทศด้วย

“เราไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนจุดยืน แต่ควรมีจุดยืนเพิ่มเติม”....สมณะจันทเสฏฐโฐท่านจันทร์

“โครงการนี้เป็นการวางเมล็ดพันธุ์ในผืนดิน หวังว่ามันจะงอกงามต่อไป อยากเชิญชวนทุกคนให้ใช้สันติวิธีแก้ไขความขัดแย้ง” นายโคทม อารียา